

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy Zsilinszky utca 1. sz. földszint. (Arany Bika bérház.) Tel: 41-13 (7 mellékállomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. n. 4-11 ig

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy Zsilinszky u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félemelet. Tel: 41-13 (7 mellékállomással.) Hivatalos órák: reggel 8 óratól este 6-ig.

Ünnepel a lengyel nép

Öt esztendeje ma, hogy kiadták Lengyelországban a Juliusi Manifestumot, mely a lengyel nemzet történetében új korszakot nyitott. Azóta ez a nap, a német járom alóli felszabadulás napjának évfordulója, a lengyel nagy nemzeti ünnepévé vált. Egy kis sáv fölött lengett még 1944 július 22-én a szabad lengyel lobogó. Még rövid idő telt el azóta, hogy a felszabadító Szovjet Hadserg diadalmasan előnyomuló hős katonái lengyel földre léptek. A föld alatt, illegálisan azonban már épült az új Lengyelország. 1943 karácsonyán, amikor egész Lengyelország még a náci eszima nyomása alatt nyögött, az elpusztított Varsó pincéiben Országos Nemzeti Bizottság néven munkába lépett a lengyel parlament, mint a lengyel dolgozók legfőbb képviselői szerve. Még dörögtek az ágyúk a frontokon, a levegőben még zúgtak a repülőgépek, a szenvedő lengyel hazában még jeleztek a rombadöntött városok, felperzselt falvak a náci hordák pusztító útját, az ország kifosztottan, a nép soraiban megtizedelten szinte a náci bitangok embertelen megszállási módszereit, amikor a lengyel földalatti mozgalom megindította munkáját, kidolgozta a mai demokratikus Lengyelország új szervezetét és államrendezését.

A dicsőséges Szovjet Hadserg meghozta a felszabadulást a lengyel népnek. Tulták ezt a lengyelek már akkor, amikor az első szovjet tank begördült az elnyomás alatt rögögő vérváztatta lengyel földre. Az első szovjet katonák aki lengyel föld fölött lengett a szabadság lángszíni zászlaját, jeit adott az igazi lengyel hazafiaknak, hogy nyíltan akcióba lépjenek. Ez a nap, a lengyel nép ünnepévé vált. A lengyel Nemzeti Felszabadító Bizottság kiadta a lengyel néphez intézett kiáltványt, amely azóta „Juliusi Manifestum” néven vonult be Lengyelország újkori történelmébe. Ez a nap azóta a lengyel nemzet ünnepé, a szabad lengyel állam újjászülésének napja. Olyan kimagasló ünnepi jelentőségű ez a nap a lengyel nép számára, mint nekünk magyaroknak a Március Tizenötödike, a magyar nép szabadságának ünnepé.

1944 július 22-én hirdették ki a népi demokrácia alapelveit Lengyelországban. Ezen a napon született meg az az államrendezés, amelyben a lengyel dolgozók ragadták kezükbe a hatalmat és amelyben megvalósíthatják a Juliusi Manifestum célkitűzéseit.

Togliatti és Nenni nagy beszéde az olasz parlamentben az Atlanti szerződés ellen

Wallace: Az Egyesült Államoknak gyökeresen meg kell változtatni az amerikai külpolitika irányvonalát. — A Vatikán nyíltan a nemzetközi reakció szekerét tolja, állapítja meg a moszkvai rádió hírmagyarázója

Washington. Henry Wallace, az Egyesült Államok volt alelnöke és a Haladó Párt vezetője, szerdán nyilatkozott és többek között kijelentette, hogy az Atlanti szerződés, továbbá a Marshall-terv nem kösöbölheti ki a kialakulóban lévő világválságot sőt fokozza azt.

Nagybritannia kereskedelmi egyezményt kötött a Szovjetunióval és az egész brit államközösség úgy döntött, hogy csökkenti behozatalát az Egyesült Államokból. A többi nyugateurópai ország amely súlyos dollárhiányban szenved, továbbá munkanélküliséggel és növekvő gazdasági bajokkal küzd, csakhamar követni fogja a brit államközösség példáját. Mindez — folytatta — hatással lesz az elkövetkező hónapokban az Egyesült Államok helyzetére és meg fogja nehezíteni a gazdasági kérdések megoldását.

Az Egyesült Államok volt alelnöke befejezésül sürgette hogy ilyen körülmények között gyökeresen meg kell változtatni az amerikai külpolitika irányvonalát. Hozzáfűzte azonban hogy az Atlanti szerződés szenátusi vitája megakadályozza az amerikai külpolitika módosítását.

Glen Taylor szenátor, aki Wallace haladó pártjának alelnökjelöltje volt, ugyan csak nyilatkozott és kijelentette, hogy a szerződés háttérbe szorítja az ENSZ befolyását. Az Egyesült Államok hajója — mondotta — abba a veszélybe került, hogy összeütközik a katonai szövetség színterében, mert az Atlanti szövetség valóban katonai szövetség. A továbbiakban hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államoknak fel kellene hagynia a bizalmatlansággal a Szovjetunióval létesítendő kereskedelmi kapcsolatban. Megbélyegezte az amerikai diplomaták magatartását, akik a párisi értekezlet alatt azt javasolták, hogy az ame-

rikai közönséget mesterségesen ideges állapotban kell tartani, hogy a Szovjetunióval bizalmatlan legyen.

AZ OLASZ KÉPVISELŐ-HÁZBAN

az Atlanti egyezmény ratifikációs vitája során Pietro Nenni, a szocialista párt titkára erőteljesen állást foglalt a ratifikáció ellen. Az Atlanti szerződés — mondotta — Olaszországot az amerikai háborús üszítők rak eszközevé teszi és megfosztja minden politikai önállóságától. Ezt a szerződést az USA irányvonalán a Szovjetunió ellen irányuló támadóellenemű céllal teremtette meg. Az Atlanti szerződés is részese annak az amerikai politikának amely a Marshall-terv jövekedő átlátszóan gyarmatosítási akarja Nyugateurópát. Ez a szerződés nemcsak csúszás, de egyenesen ártalmas is. Forduljunk vissza amíg nem késő. Az egész olasz nép szeretettel fog harsolni, hogy meggyőztessék a kormány politikáját.

Palmito Togliatti az Olasz Kommunista Párt főtitkára a nemzetgyűlés szerdai ülésén mondott nagy beszédet az Atlanti egyezmény ratifikálása ellen.

Az Atlanti egyezmény a mai antikomintern paktum — mondotta — Tulajdonképpen célja az, hogy takarja az amerikai imperializmus világméretű kísérleteit. A kapitalista arevonal politikai és gazdasági válsága, a béke világméretű hatalmas súlya, a távolkeleti fejlemények, valamint a nemzetközi feszültségben beállt kisebb enyhülés egyaránt arra késztet, hogy az olasz nép érdekében halasszuk el a döntést. Azok, akik most azonnal akarják ratifikálni az egyezményt, a népi erők előnyomulásáról, a béke és az igazság erejétől való félelem hajítja. Az olasz nép nem érdeklődik, hogy mind a kom-

munisták, mind a szocialisták mind valamennyi békeszerető olasz az amerikai imperializmus fő eszköze ellen fog szavazni.

Togliatti után Sforza külügyminiszter próbált válaszolni a kommunista és szocialista képviselők erőteljes bírálatára és azt igyekezett bizonyítani, hogy „Olaszország érdeke” kívánja a ratifikálást.

Ezután sor került a szavazásra. A szavazatok összeszámlálásánál kellenetlen meglepetés érte a kormányt: kiderült, hogy sokkal több képviselő szavazott, mint amennyi jelen volt.

A szavazást természetesen megsemmisítették és esütőlőkön este újból szavaznak. Szerdán este már nem kísérlethetők meg a szavazást másoldója, mivel a jobboldal képviselőinek legnagyobb része az eredmény kihirdetése előtt eltávozott.

MI VAN A VATIKÁN KIKÖZÖSÍTÉSI RENDELÉTE MÖGÖTT

Moszkva. Borisz Izakov a moszkvai rádió hírmagyarázója a Vatikán kiközösítési rendeletével foglalkozva megállapítja, hogy két nappal a rendelet megjelenése után az Agence France Presse kénytelen volt elismerni, hogy a rendelet a béke mozgalom szorosított sikere miatt adta ki a Vatikán és főként azért, mert a katolikus hívők ebben a mozgalomban mind számottevően vesznek részt. Természetesen az angolszász imperialisták lelkesen ünnepelték a rendeletet mert ezzel a deklarációval a Vatikán nyíltan a béke és a haladás ügye ellen foglalt állást. A Vatikán ezzel saját magát leplezte le. Mussolini és a fasizmus ellen nem volt kifogása a Vatikánnak, Francónak, a spanyol hóhérnak még legutóbbi áldását küldte a Vatikán. Ma a Vatikán nyíltan a nemzetközi reakció szekerét tolja, nem

azokat közösíti ki, akik újabb háborúra és az atombomba használatára uszítanak. Azonban a népi tömegek tíz és százmilliói mindenütt a világon a béke ügyéért tömörülnek egységes arevonalba. A béke híveinek egységfrontja az egész világot átfogó béke mozgalom győzelmeinek záloga és ezt az egységet senki sem törheti meg.

A RUDE PRAVO,

a csehszlovák kommunista párt központi lapja hosszabb cikkben foglalkozik a Vatikán ismert kiközösítési rendeletével és a többi között ezeket írja:

— A Vatikánnak ez a gyűlölettel telt cselekedete cizslatta az utolsó kételyeket is és ma már mindenki számára világos, hogy a Szentzsák a haladással és a demokráciával szembehelyezkedő imperialista erők táborában áll, az amerikai és brit bankárok szolgálatába szegődött. A Vatikán sötét keresztetehadjáratot akar indítani, minden haladó gondolat ellen, mert legutóbbi határozata nemcsak a kommunistaokra vonatkozik, hanem valamennyi demokratára, antisziszitára és a szabad tudomány minden hívére is.

— A Vatikán ma már maga is beismeri, hogy Hitler hirdett kominternellenes egyezményének felújítására törekszik. A csehszlovák állammal és a csehszlovák néppel szemben a Vatikán csak azt a iszisztabarát és imperialista politikát folytatja, amely részéről országunk megszállása idején is megnyilatkozott, amikor a cseh országgrészeket a német fasiztákkal, Szlovákiában pedig a Hlinka tájvédőkkel működött együtt. A Vatikán legutóbbi döntésével nyíltan az imperialista háborús üszítők és a nagytőkészek oldalára állt. A cseh és a szlovák nép megátalkodott ellenségeinek és az imperializmus szekértolójának, élén Berán érsekkel és a püspökökkel, a Vatikán parancsára államellenes üzemeket folytatnak és minden erejükkel akadályozni igyekeznek az állam és egyház meggyőzését.

— E cselekedeteikkel a csehszlovákiai katolikus egyház vezetői is lerántották önmagukról a leplet. A népi demokratikus rendszerrel szemben ellenséges magatartásukat mutatja, hogy elutasították az egyházi ügyek megatársítására vonatkozó Vatikán kiközösítéseről szóló legutóbbi határozatával végleg leleplezte a cseh szlovákiai főpapokat, mint a külföldi reakció ügynökeit, fellángolókat és a nép árulóit. Azek, akik továbbra is támogatni óhajtják a Vatikánt államunk és népünk ellen irányuló politikájában, meggyőződnek majd róla, hogy ebben az országban a mi törvényeink érvényesülnek és a mi népünk a döntő szó, nem pedig a nyugati imperialisták vatikáni szekértolói — fejezi be a lap.

A KINAI NÉPHADSEREG ULABB GYŐZELMEI

A kínai néphadsereg felszabadította Icsun tartományi székhelyét. A városban lévő Kuomintang csapatok nyugat felé menekültek.

A peipingi katonai ellenőrző bizottság elrendelte hogy az Egyesült Államok hírszer-

rendszerének újjáépítését, az ingyenes iskoláztatást minden fokon. Meghirdette a földreformot, a népi demokráciának más vívmányait. A jözsomszédi viszonyt tüzte ki célul a környező államokkal.

Azóta eltelt öt esztendő. Az öt szabad esztendő bebizonyította, hogy a Juliusi Manifestum alkotói a helyes utat választották. Lengyelország

újjáépül, a mezőgazdaság, az ipar növekszik, gyarapszik, a kulturális felemelkedés magas fokra jutott.

A magyar nép a mai napon szeretettel köszönti a lengyel népet, amellyel együtt halad a szocializmus építésének útján, együtt menetel a békeútban, amelynek élén a hatalmas Szovjetunió mutat biztos utat!

zö szolgálata Peipingben szüntesse meg tevékenységét. A rendelet kiemeli, hogy ez az iroda az amerikai külügy-minisztérium egyik szerve és miután a kínai népi kormány nak nincs diplomáciai kapcsolata az USA-val, annak minden közéleti tevékenysége meg kell, hogy szűnjék július 19-től.

TITÓ KUFARUZLETEI

A londoni Daily Worker legutóbbi számában hosszabb cikkben foglalkozik Titó és klikkje árulásával. Nem titok többé, hogy Titó szennyes kufarizletet kötött Angliával és az Egyesült Államokkal dollárkölesönért és angol kereskedelmi hitelekért. Ezek fejében megígérte, hogy hadászati anyagokat szállít, megnyitja Jugoszláviát a kapitalista kizsákmányolás előtt és hátdobfői a hős görög demokratikus kormányt és hadseregét, írja a lap, majd így folytatja: Titóék bandája a trockista nacionalisták, a többi kelet-európai országban az ellenforradalom és az imperialista hatalmak kelet-európai ügynökei lettek. Ezekben az országokban annyira megerősödött a kommunista párt és a népi demokrácia, hogy a régi jobboldali politikusok elvesztették értéküket az imperialisták számára. Így az imperialisták most teljesen a katolikus papságra és a titóistákra támaszkodhatnak a kommunista pártok elleni romboló kísérleteikben. Titó politikája a jugoszláv öt éves terv menthetlen váltságdíjhoz vezetett. Az angol és az amerikai kölesön most a hár, amit Titónak adnak hazája és szomszédjai elárulásáért. — állapítja meg a Daily Worker.

A ROMA—WASHINGTON TENGYEL NEM LESZ SZILÁRDABB, MINT A ROMA—BERLINI TENGYEL VOLT

Pierre Cuatrecasas az Humanitében „A Róma—Berlin tengely után Róma—Washington tengely” címmel foglalkozik a Szovjetunióval Olaszországhoz intézett jegyzékével. A cikkíró megállapítja, hogy Olaszország csatlakozása ehhez az egyezményhez csakis szempontokkal magyarázható. A néptől függ, hogy az Atlanti Szerződés, amely alá a hitleri pusztító hadjárat visszasírói odabigyeveztettek aláírásukat, csupán papírrongy legyen. Jól tennék Washingtonban, ha visszaemlékeznének a múlt tapasztalataira és különösen arra, hogy nehéz jogtalan háborúba belevinni olyan népet, amely kész legyereit az ellenségek ellen fordítani.

Semmit sem tanult a történelemből az, aki azt képzei, hogy a Róma—Washington tengely szilárdabb lesz, mint a Róma—Berlin tengely volt.

A francia nemzetgyűlés pénteken kezdi meg az Atlanti Szerződés becikkelyezésének nagy vitáját. A kommunista párt álláspontját Doucous fogja megindokolni.

A FRANCIA NEMZETGYŰLÉS

pénteken kezdi az Atlanti szerződés becikkelyezésének vitáját. A nép tiltakozó mozgalmá azonban napról-napra erősödik a szerződés becikkelyezése ellen.

A holland képviselőház 65 szavazattal 7 ellenében ratifikálta az Északatlanti egyezményt. Paul de Groot a Holland Kommunista Párt főtitkára a képviselőházban élesen támadta a holland vezető körök politikáját, akik az ország sorsát hozzákötötték a civilizációt veszélyeztető egyezményhez.

Magyar államférfiak üdvözlő táviratai a lengyel államférfiakhoz, a lengyel nemzeti ünnep alkalmából

Július 22-én van ötéves évfordulója annak, hogy a dicsőséges szovjet hadsereg Lengyelországot felszabadította a fasiszta elnyomás alól. A lengyel nemzeti ünnep alkalmából a magyar államférfiak a következő táviratot küldték a vezető lengyel államférfiaknak:

Jozef Cyrankiewicz úrnak a Lengyel Köztársaság miniszterelnökének

V a r s ó.

— Engedje meg Miniszterelnök Úr, hogy a lengyel nép nemzeti ünnepé alkalmából tolmácsoljam Önnek a magyar kormány és a dolgozó magyar nép legmelegebb szeretnecsékvánatait. A baráti lengyel nép iránt érzett mélyeség rokonszenvtől áthatva nagyra értékeljük azokat az eredményeket, amelyeket a július 23-i program alapján a lengyel dolgozók a szocializmus építésében értek. A hatalmas Szovjetunió példamutatása és támogatása biztossá teszi, hogy népeink továbbra is zavartalanul munkálkodhatnak az őket összekötő közös célok érdekében, együttműködve a béke frontján, hogy a szocialista jövőt felépítsék és megvédjék.

Rákosi Mátyás,

Boleslaw Bierut Urnak

a Lengyel Köztársaság elnökének V a r s ó.

Lengyelország nemzeti ünnepé alkalmából kérem fogadja Elnök Úr, az Ön személyes jólétére és a baráti lengyel nép boldogságára irányuló őszinte jókívánságaimat.

A népi demokráciában megújított Lengyelország nemzeti ünnepén az új Magyarország együttérző a lengyel néppel Sajat és idegen elnyomóitól megszabadulva népeink szoros együttműködésében fogják folytatni a szocializmus építését és az emberi haladás élen járó Szovjetunió mögött együtt sorakoznak fel a békéért vívott harcban Szakasits Árpád.

Kállai Gyula külügyminiszter a következő táviratot küldte Modzelewski lengyel külügyminiszternek:

— A baráti Lengyelország nemzeti ünnepé alkalmából legszívesebben jókívánságaimat küldöm miniszter úrnak. Országaink felszabadulása óta az egyedül helyesnek bizonyult azonos úton járunk. Külpolitikánk közös alapja a nagy Szovjetunióval való barátság és szövetség. E közös alap és szabadságszerető népeink hagyományos barátsága tette eddig is eredményessé és fogja még eredményesebbé tenni a két ország politikai, gazdasági és kulturális együttműködését.

A nemzetközi reakció fenyegetései ellenére egyre többen jelentik be részvételüket a világitűsági találkozóra

Páris. A nemzetközi ifjúsági békestaféta francia részvevői, küldték a paracsoportnak megukkal, amely megbizta a francia ifjúság képviselőit, számójának be a francia ifjúság barátaival, a vietnami háború ellen és a béke megvédése érdekében. A francia fiatalok nem akarták ágyúgöteket feláldozni magukat a milhiárdosok hasznára. A francia ifjúság emberhez méltó életért, szabadságáért és függetlenségéért küzd, mondja a parancs.

A svéd kommunista ifjúsági szövetség elnöke Janson sajtónyilatkozatában kijelentette: a burzsoa, szociáldemokrata sajtó igyekszik, hogy egyonhelligassa a történelmi jelentőségű budapesti ifjúsági megmozdulást, teljesen elfodott mondták. Ezt bizonyítja a svéd ifjúsági szervezetek széleskörű részvétele az előkészítő munkában.

A jobboldali szociáldemokraták Ausztriában is hadjáratot indítottak az osztrák fiatalok részvételé ellen. Megorlással fenyegetik a szociáldemokrata ifjúságcsapatokat, akik Budpestre szándékoznak utazni. Ezzel szemben egyre nő a világitűsági találkozóra készülők száma. A világ legtávolabbi rézeiből is érkeznek az ifjúság képviselői. A felszabadult kínai 116 küldöttség képviselői.

A nemzetközi diákszövetség is elküldte szervezeteinek az első harceplakátot, amelyek a demokráciás világitűsági budapesti találkozójára jelölték be. A Feszivál pákátjai a földgömböt ábrázolják a békegalambbal és a Demokratikus Ifjúsági Világszervezet, valamint a Nemzetközi Diákszövetség zászlóival.

Kilenc évvel ezelőtt teremtették meg a balti országokban a szovjet kormányzatot

Lettország, Észtország és Litvánia népei a szovjet államrendben az erők kimeríthetetlen forrását, a demokratikus szabadságjogok hatalmas alapját találták meg

Moszkva (TASZSz): Valamennyi szovjet lap megemlékezik a Litvánia, Észt- és Lettország szovjet köztársaság megalakulásának 9. évfordulójáról.

Az Izvesztija „A Szovjetunió népeinek családi körében” címen ír vezércikket Örömteli ünnepük van ma a Baltikum népeinek — írja. Kilenc esztendővel ezelőtt július 21-én kiáltották ki Litvánia, Lettország és Észtország népei a szovjet köztársaságot és a szocialista fejlődés útjára léptek. E népeket az első világháború után erőszakkal szakították el országunk orosz és más népeitől. A litván, lett és eszt burzsoázia az antant államok segítségével reakciós néppellenes uralmi rendszert teremtett s e három ország az angol, amerikai és német imperialisták gyarmatává vált, melyet a Szovjetunió ellen szőtt árnyaikban eszközül használtak fel.

A Baltikum népei azonban Ulmanis, Smetona és Piats fasiszta uralmi rendezere ellenére megőrizték harcukészségüket a jobb jövőért folytatott küzdelemben, hogy egyetűhessenek a Szovjetunió testvéri népeivel.

— Az elmúlt 9 év alatt Észtország, Lettország és Litvánia népei saját tapasztalataikból ismerték

meg a szovjet államrend előnyeit és hatalmas erejét. A fasiszta megszállók ellen vívott halálmegevető küzdelemben visszazserezték szabadságukat és függetlenségüket, a háború utáni időszakban pedig soha nem látott iramban fejlődtek.

— A Bolsevik Párt, a szovjet kormány és Sztálin hatalmas segítségét nyújt a szovjet Baltikumnak a gazdasági és kulturális építés terén Lettország, Észtország, Litvánia népei a szovjet államrendben az erő, a jövőbe vetett bizalom kimeríthetetlen forrását, a szabadságnak, a függetlenségnek, a demokratikus szabadságjogoknak, a sztálini alkotmányban megvetett hatalmas alapját találták meg — fejeződik be a vezércikk.

A floridai Glovelandban a fohérbőrűek egy csoportja terroraktat tartotta a néger lakoságot, lakóházukat gyújtottak fel és fosztogatták a néger lakókégyedben. A rendőrség könnygáz bombákat alkalmazott a rend helyreállítására, de a támadók bejelentették, hogyha a rendőrség elvonul, újra megrohanják a néger negyedek.

Tényeken és igazságon

alapszik az a jegyzék, melyet a Szovjetunió Kormánya Olaszországhoz intézett az Északatlanti szerződéshez való csatlakozása ügyében.

Napnál világosabban bizonyítja be a szovjet kormány jegyzéke, hogy Olaszország az Északatlanti szerződéshez való csatlakozásával flagrantan megsértette a békeszerződést. Tények és adatok egész sorával dokumentálja a jegyzék ennek az állításnak a lehetőségét. Nem úgy mint azt az angolszász hatalmak tették, mikor a közelmultban többiben is arra vélekedtek hogy a békeszerződés megsejtésével vádolták a népi demokráciákat, köztük Magyarországot. Az angolszász jegyzékeket a legbővebb jellemezték, míg a szovjet kormány által Olaszországhoz intézett jegyzék megfoghatatlan adatokkal sűti rá az olasz reakciós kormányra és a nyugati imperialistákra a szerződészségség legyegét. A békeszerződésnek a népi demokráciák, köztük Magyarország a legpontosabban tartják, ellenében például az olasz reakciós kormány, mely fitytyelhányra és álltala aláírt szerződés tiltó rendelkezéseire, támadójellegű katonai

csoportosulásba lépett, idegen imperialista segítséggel gygyverkezék, a békeszerződésben megengedtnél nagyobb létszámú haderőt tart fenn.

Akik nap nap után beavatkozni próbáltak a népi demokráciák belügyeibe és azal merték vádolni őket, hogy nem tartják be a békeszerződéseket, ezek sugalmazzák az olasz reakciós köröknek, hogy rugják fel a békeszerződéseket és a támadó jellegű Atlanti Szövetségbe lépjenek be.

Az imperialisták kétszínű politikája a vak előtt is tisztán áll. Leluhla a lepel az imperialistákról, kik a békeszerződésekkel kapcsolatban egyes államok magatartását nem úgy értékelik, ahogy azt a békeszerződések előírják, hanem saját kényük-kedvük szerint.

Anint a Szovjetunió vezető beketábor minden tagja kereken visszautasítja belügyeibe való beavatkozást és a függetlenségük megsértésére irányuló kísérleteket, úgy az olasz dolgozók is meg hisztik az imperialisták mesterkedéseit és bebizonyítják, hogy az imperialisták és olasz ügynökeik — gada nélkül csinálnak vásárt.

Kolarov bolgár miniszterelnök

Vaszil Kolarov bolgár miniszterelnök 1877 július 16-án született Sumenben. 17 éves korában csatlakozott a munkások szociáldemokrata szervezetéhez. Rokoni segítségével külföldi egyetemeken folytatótt tanulmányokat. Szülővárosába visszatérve tevékeny részt vett a Szociáldemokrata Párt forradalmi csoportjának megszervezésében. Jöföhet az akkori kormányhatóságok állandóan üldözik és többször letartóztatják és perbe fogják, majd mandátumától is megfosztják, mégis egymásután kétszer választják képviselővé. 1917-ben résztvett a Zimmerwaldi mozgalom második konferenciáján, ahol Lenin oldalán állást foglalt a háború elleni harc bolsevik taktikájá mellett: „a háborút polgárháborúvá kell változtatni”.

Járak minden harcban és minden ekeiójában a fasiszta kormányzat ellen. 1921-től állandóan tagja volt a Kommunista Internacionálé végrehajtó bizottságának, Dimitroval együtt tért vissza hazába 1944 szeptemberben és azóta egészen Dimitrov haláláig megosztotta vele a Bolgár Kommunista Párt és a Hazafias Arcvonal irányításának gondjait és egyszerű feladatát. A bolgár köztársaság kikiáltása után a nagy szobranje egyhangúlag őt választotta a köztársaság ideiglenes elnökévé. Ezt a tisztséget 1947 decemberéig töltötte be, amikor a nagy szobranje elfogadta az új alkotmányt, amely szerint Bulgária népköztársaság. Ezután Kolarovt helyet es miniszterelnöknek és külügyminiszternek nevezték ki.

A vidék is kiveszi részét a Petőfi-napokból

Budapest, az egész magyar vidék, az egész ország kiveszi részét abból a hatalmas megmozdulásból, amelyel a magyar nép adózók legnagyobb költőjének, Petőfi Sándornak. A gazdag fővárosi program mellett minden egyes vidéki városban, községben és faluban megemlékeznek Petőfi Sándorról.

sőn nagyszabású Petőfi-ünnepet rendeznek. A Szakszervezeti Tanács kulturális táljának bevonásával színvonalas és gazdag műsorú kulturális program Kiskörösrőn. Szombat este táború lesz, ahol kulturgárda — a többi között a honvédség táncgyűtése is szerepelnek. Az ünnepi gyűlésen felvonul Kiskörös népe és ekkor korszoruznak meg a nagy forradalmár költő szobrát. Vasárnap kultúránkét et rendeznek Zeik Zoltán vezetésével.

MOZIK mai műsora: APOLLO nyári szünetet tart. VIGSZINHAZ 7, 9 órakor: Égbenyúló sziklák között „Kincs nyomában” Egy fiatal szerelem párt izgalmas kalandjai TINA TOIDZE és OSZKO GEGANAVA (főszereplésével) METEOR Meteor: 4, 6, 8 órakor. Az október 15. kitartás csodájának izgalmas filmje: EGY IGAZ EMBER (főszereplés: KADOCSENIKOV és MAKAROVA)

Ugyanezkor, Kiskunfélegyházán is méltó módon emlékeznek meg Petőfi Sándorról. A Vasas Szakszervezet kulturális csoportja rendezt az itteni kulturális Petőfi-műsorát és Kiskunfélegyháza lakói is nagygyűlésen hódolnak a magyar nép egyik legigazabb fia emléké előtt.

A többi vidéki város is méltó ünnepséggel hódol a költő emlékének. Az egész magyar nép lelkesedéssel emlékezik Petőfi Sándorról.

A svéd kikötőmunkások körében egyre jobban terjed a szolidaritási mozgalom a sztrájkoló kanadai és londoni kikötőmunkásokkal. A göteborgi kikötőmunkások szolidaritást vállaltak angol sztráksáikkal és táviratban hívták fel őket, hogy kitartóan folyassák küzdelemüket a végső győzelemig.

Ki bujtogatja Monostorpályi ifjúságát?

Az illetékes hatóságoknak széjjel kell nézni, mit keres Szentpéteri Kun Béla Monostorpályiban

Monostorpályi községben az utóbbi időben főleg az ifjúság között demokráciellenes megnyilatkozások történnek. De nem mentes Monostorpályi a különböző rémhírektől sem.

Ha utánna nézünk egy kicsit, azonnal megtaláljuk a forrását Monostorpályi rémhíreinek. Ugyanis Szentpéteri Kun Béla földje Monostorpályiban van. Azon a címen, hogy a bérlet meg látogatni Szentpéteri ur ki kirándul Monostorpályiba. Ott a demokráciellenességéről ismert Kráciaellenességéről ismert Szentpéteri ur ki kirándul Monostorpályiba. Ott a demokráciellenességéről ismert Kráciaellenességéről ismert Szentpéteri ur ki kirándul Monostorpályiba.

Nézünk csak ki ez a Szentpéteri Kun Béla?

A felszabadulás előtt a Magyar Élet Pártjának volt mindvégig választási bizottsági elnöke és ebben a minőségében olyan jó munkát végzett a Horthy-fasizmus érdekében, hogy a választásokon mindig őt tették meg az egész választókerület elnöké. Szentpéteri Kun Béla vezette le tehát a Horthy-rendszer idején a szegényteljes választási komédiákat. Ő volt az, aki ha erre szükség volt, esendőszerűen és huzárkardot is igénybe vett, hogy a dolgozók ne nyilváníthassák ki szabadon véleményüket.

Szentpéteri Kun Béla már az első világháború után, az infláció idején villát vásárolt magának Debrecenben. Nemsokára kiderült azoiban, hogy a pénzt hamis uton szerzte meg a villa vételéhez.

A debreceni református Kollégium pénztárából kölcsönt vett fel és azt csak akkor fizette vissza amikor a pénz teljesen elértéktelenedett. Így a maga önző céljai érdekében megkárosította a debreceni Kollégiumot.

Szentpéteri Kun Béla apjának 52 hold földje volt, mai szóval ezt úgy mondjuk, hogy kulák volt az apja. Szentpéteri Kun Béla apjától csak egy hold szőlőt örökölt, de 1942-43-ban még 6 hold földet vásárolt magának. Amikor tehát a dolgozó parasztság a legsúlyosabb mértékben szenvedett a Horthy-rendszer idején és igen sok dolgozó parasztesalád elvesztette az „urak” jóvoltából a meglévő földjét, Szentpéteri Kun Béla a Horthy-rendszer egyik legexponáltabb vezetője földet tudott vásárolni magának! Hogy miből, az nem is kétséges: a munkásság és dolgozó parasztság verejtékes munkájának gyümölcseit ő és a hozzá hasonlók szájukkal meggazdagodásukra használták fel. Mi szüksége volt a földre? Hiszen mint „derék” horthysta zsírosan fizetett állásban volt, akkor is, ma is bérbe adja a földet, mást kizsákmányolva ez által.

A felszabadulás után, a földreform idején Szentpéteri Kun Béla földjét fasizista multja ellenére sem vették el a földet. A népi demokrácia tehát talozatlan nagyielkü volt Szentpéteri Kun Béla iránt, de ő ennek ellenére ellensége maradt a népi demokráciának.

A felszabadulás után is erős jobboldali tevékenységet fejtett ki, ezért a B-listázás idején ki akarták tenni a szűrt Szentpéteri Kun Bélának, a fasizista egyetemi tanárnak a debreceni egyetemről. Az akkor még befolyásos jobboldali körök ezt úgy akadályozták meg hogy a hazatérő Nagy Ferencet, az akkori miniszterelnökkel kinevezették annak a B-lista bizottságának az elnökévé, amely arra lett volna híradott, hogy éppen az „elbűvöl” B-listázása. Mint B-lista bizottsági elnök természetesen mindent megtejt a fasizisták megmentésében.

Szentpéteri Kun Béla baráti köre ma is megrögzött reakciósközből, kulákokból, volt földbirtokosokból és eltávolított jobboldali volt egyetemi tanárokból áll. Szentpéteri Kun Béla ma is ott árt a népi demokráciának ahol csak tud.

Joggal kérdezzük tehát: egy ember, akinek az egész multbeli és jelenlegi tevékenysége a dolgozó nép értelmére irányul, hogyan zavarhatja még ma is aljas aknamunkájával egy község életét. Éppen ezért követeljük, hogy Szentpéteri Kun Béla monostorpályi és általaiban egész demokráciellenes tevékenységét a legszigorúbban vizsgálják ki és feltétlenül akadályozzák meg hogy továbbra is ártani tudjon a népi demokráciának. Az ilyen emberek működésének feltétlenül véget kell vetni!

ruházások lesznek, melyet a község önérejből fog megvalósítani. Két új kút. Egyik a piactéren, másik a Sereglyéskertben 25 ezer. Posta-ház javítás 10 ezer. Tízoltólaktanya építés 10 ezer. Fésítés 15 ezer. Áterezsek kanálisok szabályozása 7 ezer. Ut-egyengetés javítás 20 ezer. Gyalogjáróépítés 70 ezer. Ser-lyésárter kerítés nyolcezer. Községi lakásépítés 18 ezer forint. Egyéb beruházásokra újabb 30 ezer forint.

Egy pillanat alatt gyors számvetést csinálhat az is, nem ismerős a helyi viszonyokkal. Hát még az aki évek hosszu sora óta itt él, aki saját bőrön tapasztalta az elmulrt rendszer minden nyomorúságát. Az nem is számít, csak a tények birtokában még nagyobb erővel dolgozik, a termelés, a cséplés, a terménybegyűjtés frontján, mert ezzel azt az állapotot érásíti, amely elhozta a haladást, az építő munkát és a boldog jövő ígéreates valóságát Nádudvarra.

Az árokba fordult a munkásokat szállító kocsi

A Hortobágy Nemzeti Vállalat vontatókocsiján és két pótkocsin száz munkást szállított Hajdúböszörményből a Hortobágyra, munkakegyükre. Balmazújváros közelében az eső fölözött, sülkes úton a kocsi megcsúszott és a két pótkocsi az árokba fordult. A kocsit B. P. Sándor gépkocsiveze ő, tiszacsegei lakos vezette. A bal-esetnek két sérültje van: Tóth Imre és Nagy Lajosné hajdúböszörményi lakosok, akik a pótkocsin ültek. Sérülésük nem súlyos. A vizsgálat folyamatban van.

MOSZKVA

Moszkva a világ egyik legnagyobb városa. A gyönyörű terek, a széles sugárutak, a zöldes külvárosok, a földleltti és a földalatti közlekedés egyaránt megmutatják a szovjet főváros szociális átalakulását. A közlekedés állandóan javul. A nagyszámú pályaudvarról minden tízpercen indulnak helyiérdekű vasútsók, amelyek Moszkvát elővárosai, villatelepeivel és városok kivül lakótelepeivel kötik össze. Ezek a szépen épült utak leggyezőszerűen futnak szét Moszkvából.

A SZÉLES UTAKON EJJEJEL-NAPPAL

suhannak a teherautók, dúsan ontva a kolhozi bőség gyümölcseit. Ugyanezek az autók visszatérve a közszükségleti cikkeket szállítják a falvakba, a moszkvai gyárak termékeit vizik szerte az országba.

A moszkvai villamosvasútnak több mint ötven vonala van, amelyek a legkülönbözőbb irányban keresztül-kasul szelik a várost és kötik össze a központot a külső városrészekkel. A vagonparkot az utóbbi időben új, kényelmes, teljesen lemebőkészült kocsikkal bővítették ki.

Mind nagyobb jelentőségre tesz szert a városi közlekedésben az autobuszok és trolley-buszok. Mint a városi közlekedés legtokeletosebb eszközei, fokozatosan szorítják ki a villamosot.

A FÖLDALATTI VASUT

A moszkvaiak igazi büszkesége, a sztálini öt éves terv gyermeke mely több mint másfél millió embert szállít naponta. Ennek az építészeti és művészeti remekműnek nincs párja a világon. Huszonkilenc földalatti márványpalotája csupa világosság, levegő. Minden két-három percben kényelmes vonatok futnak keresztül az új szocialista település a Szokol felé, a Sztálin Autógyárhoz, a gyönyörű Izmail parkhoz, a pályaudvarokhoz, a légi kikötőhöz. Az új földalatti vonalak építése a háború alatt sem szűnt meg. A faszta hódítók elleni leghevesebb küzdelem idején a nagy Sztálin kezdeményezésére hoztak határozatot a szovjet emberek hogy megépítsék a földalatti negyvenedik vonalát, a körvesutát, mely a város

központi kerületeit övezi. Ezt a negyedik vonalat nehéz geológiai és hidrológiai viszonyok között építették. Ha földalatti folyót kell át-szelniük az építőknek, homokos réteget kell leküzdeneiük, meg kell bírközniük a vízzel teleitatott talaj-vonulatokkal.

A MOSZKVAI TROLLEYBUSZ

vonalak ma már meghaladják a 200 kilométert és rohamosan növekszenek. A szovjet gyárakban épült, a moszkvai utcán futó új autobuszok ülése igen ruganyos. A modern berendezés, a kényelem és a kellemes tétővilágítás, barátságos légkör biztosít. A szellőztető és lutoberendezés a modern technika való-ságos remeke.

A dolgozó küldöttségnek moszkvai szovjetje határozatot hozott, amely szerint autobuszforgalmat szerveztek Moszkva és a legközelebb levő ipari központok: Kolonna, Mozsaiszk, Malo, arszlavec és több más város között. Ezeket a hozzatáru autobuszokon büft-pavilonokat építettek és autobusz-állomásokot varrták az utasokat, hogy tetszés szerint kirándulásokra induljanak.

A NAGY GYURU

— ez lesz az új vonal neve — a lomasain 78 zajlatan mozgólepcőt építettek A Komzomoszka névű állomáson, ahol keresztetűző csomópont van, húsz ilyen mozgólepcőre van szükség. Az új vonal hat helyen keresztezi a meglévő utakat. A kétvágányos nagy gyúru teljes hossza körülbelül husz kilométer lesz.

Hatalmas erővel folyik az építés. Hamarosan befejezik és használható lesz az a hatkilométeres szakasz, amely a Kurszki állomást köti össze a Gorkij kultúrparkkal. De nemsokára földalatti építések. Százötven új trolleybusz jelenik meg nemsokára a moszkvai utcákon. Moszkva taxiparkja 1250 leg-újabb típusú Pobeda és Ziez 110 típusú új szovjet személyautóval fog bővülni.

Moszkva városi közlekedésének növekedése lényves bizonyította a kormány és a Bolsevik Párt gondoskodásának, amelyet a szovjet főváros fejlesztése és a dolgozók szükségleteinek minden módon való kielégítése tekintetében tanusít.

Hogyan dolgozik a „csodagép” a Kombájn

A Szovjetunióban járt parasztlátdöt ség tagjai tele vannak szebbnél szebb élménnyel. Nem győzik elsorolni a látottakat. Ott é meg emlékezeükben a felejt-hetetlen számumányút minden részlete.

Zsebő Sándor kispaszta a „csodagép”, a Kombájn te szett legjobban. Az egyik kolhoz földjén üzemben láthatták az újszerű és kombinált arató-cséplőgépet.

— Örökhozzat almétkodva réztük — mondja, hogy egyszerre arat, cséplés és még a tróhántást is végzi.

— Látni kellene mindenkinek, aki még ma is kétáthodik a nagyüzemi guzzdálkodás előnyeiben — magyarázza érdeklődő gazdaársámuk. — de azért megpróbálok elmagyarázni, hogy is csinálja a „csodagép” ezt a sokféle munkát.

— Elő meg a kaszálógép. Ez

négy méter széles rendet vág. Egy öblös csővén keresztül valami ventiláló orszertű gép a peyvát felhúzza a peyv tartályba. A gép hátsó részén elvőtor van, amely a szalmát választja szét. A szalma szét-tén tartályban gyűlik össze és a gép időözöcként, amikor a 4 mézsis tartály megtelik, lenkja a földre, szerte szabályos kazálkba. A kicséplőt gabonaszemet, ha nem szálkójik, szét-tén a gép gyűjtő-össze egy hatalmas, 10—15 mézsis tartályba. Amikor a tartály megtelik, teherautó áll az üzemben lévő cséplőgép melé és a gabona egy nyomásra ártúdul a teherautóba. A hatalmas gépet működtesse két ember keze. A gép súlya, amikor tele van szemmel, 4 tonna és 8 km-es sebességgel halad munka közben. Órákint egy hektárnyi területet arat, olyas tö. kétfelven, hogy semmiféle utó-munkára nincs szükség.

Három millió rózsafa

Tíz évvel ezelőtt nyílt meg Moszkvában az első ösz-szovjet-égi mezőgazdasági kiállítás. Ezen a kiállításon a Szovjetunió legkiválóbb mesterei, mezőgazdasági szak-értői, állattenyésztői és kertészei mutatták be elért sikereik gyümölcseit. A kiállítást azonban a hábo-rú kitörése miatt két év után be kellett szüntetni. A szovjet kor-mény határozata értelmében az ösz szovjet-égi mezőgazdasági kiállítás a jövő nyáron ismét megnyílik. Akik a mult években meglátogatták a kiállítást helyét, ma már aligha ismernek rák. A sudár jegegyék magára nőttek, lombkoronáik pedig egybebondáltak és a látogatónak az az érzése, hogy föld alatt vonul át.

A micsturista-kert, amely mindenkor bámulatba ejtette a látoga-tókat, még szebb, még pompásabb, mint valaha. A levegőt különféle virágok bódító illata tölti meg. További hárommillió rózsafát és más virágot ültettek el a kiállítás kertjében. A kiállítás csarnokait talozzák és mázollák. Lázás ütem-ben készíttik elő ezeket a termeket, amelyek nemsokára befogadják a Szovjetunió köztársaságaiból érke-ző aranyszínű búzakalászokat, fe-hérben csillogó gyapotot, hatalmas méretű dinnyéket, teheneket, ame-lyek évente több ezer liter tejet ad-nak, a legkorszerűbb villanytrak-tort, valamint a csizternehálózatot „műeső”-tépelt.

Uj tételek billentik jóra a mérleg nyelvét

Böngészés a „régii” és az új nádudvari költségvetésben

Keserűen humorizáltak a nádudvariak, ha valaki megkérdezte tőlük a felszabadulás előtt: Mit építenek nádudvaron?

— Istálló: a barmoknak — hangzott a komor válasz.

— Hogy milyen barmoknak azt nem mondták, legfejebb sejtették, azt viszont meg is mondták miből: Menjen ki a falu utcájára és ha szél van nyissa ki a száját, hamarosan egy házra való vályogot lehet köpni.

A vaskos tréfálkozásnak megvan az alapja. Mert Nádudvaron a régi rezsim uralkodása alatt ugyszólván semmit nem ruháztak be a községi költségvetés keretében.

Előttem fekszik egy „régii” és egy új költségvetés. Élesen szembezőkö kontrasztjai azonnal feltűnnek. 1942 és 1944. Lássuk mit hoznak ezek az esztendőök a nádudvari parasztságnak. Hozni hoztak, de most ne a háborús szenvedést és pusztulást nézzük, hanem a mai Magyarország létterületén, az építő munka frontján nézzünk széjjel utólag, úgy, hogy lássuk meg összehasonlításul azt is mit hozott ezen a vonalon a népi demokrácia hatalmas fegyvere a terv

Ebben az évben napközti otthon építésére 60 ezer, bölcsőde, szülőotthon céljaira 44 ezer forintot irányoztak elő-tenyészállatok tartására és újabbak vásárlására több mint 100 ezer forintot, közvilágítás megjavítására 15 ezer forintot fordítottak. Ezek csak a nagyobb tételek. De ezres számokban szere-

pelnek a költségvetésben olyan beruházások is amiről eddig álmozni sem mertek a nádudvariak, nem hogy beszélni, vagy meg is valósítani.

Elsők között említhetjük a dolgozók üdültetésére fordított összeget, aztán itt van sorban: munkaversenyek támogatása, egészségügy, fásítás, gyalogjáróépítés, sport, tanulmányi ösztöndíj, szabad művelődés támogatása.

És mi volt ezzel szemben régen: 1944-ben és 42-ben szegényházi gondozottak élelmezésére fordítottak egy évben 4636, illetve 2360 pengőt, járdaépítésre 500, illetve 400 pengőt, világításra 1500 pengőt s mert a szegénység óriási volt, hát kegyesen évente a sok nincstelen részére is kiutaltak 1500 pengőt. Persze ha a sok nyomorgó és munkanélküli között ki osztották volna ezt az összeget éppen csak fillérek jutottak volna egynek-egynek, de mint kiderül, ezek a beruházási tételek, legalább is a szegényekre vonatkozó rész papíron volt meg, a többitől csak a volt díszes előljáróság egyikét korrupt tagja, meg talán itt-ott egy-egy koresmáros tud...

Igy volt régen, de ma, ma másképp alakul itt is a helyzet. Uj tételek vannak a költségvetés mérlegén, melyek jóra billentik a mérleg nyelvét, a mérleg serpenyőjét, mely eddig a nyomor és kététségbeesés felé húzott és mutatott.

Az öt éves terv első évében Nádudvaron is hatalmas be-

Petőfi utolsó napjai...

Petőfi Budapest másodszori kirakása után családjával — feleségével s kislával Zoltánnal — együtt Mezőberénybe megy. Itt írja utolsó versét, a „Szönyű idő” című költeményét, amely maga a ténybetegetett tóplálódás:

Egy szálig elveszünk-e mi?
Vagy fog maradni valaki.
Leírni-e
Vad fekete
Időket a világnak?

Figyeljük most már utolsó napjait? Egyik kései hí krónikása, Dienes András, aki az elmúlt években bejárta Erdélyt s helyszínen tanulmányozta a segesvári csata körülményeit, s erről az útfárló megírta a „Petőfi tótok” című könyvét, így számol be a mezőberényi napokról:

Ő NEM BUJDOSHATIK

Felesége van mellette és kicsiny fia, ezeket is félti, de ő sem az az ember, aki engedelmesen megvárja, amíg az első osztrák zászló majd bilincsebe rakja a kezét. Merre meneküljön? Csak katonák közé, ő nem bujdoshatik, arcképe eméylet Barabás metszetét rézbe, ez már példányban hever szerte az országban. Táborba, várba: először Erdélyre gondolt, Bemre, de aztán felhagy ezzel a tervvel; aszonnal, gyerekekkel túlságosan messze van.

Arad! A közeli erős Arad, ahol a hősök hőse parancsol meg, a törzslábi Damjanics. Gyorsan haláloz: július 17-én tíz forintért megfogadja Csipkár urat, hogy Mezőberényi fuvarost, hogy családjával együtt vigye őt másnap hajnalban Aradra, Damjanics táborokhoz.

A harmadik erdélyi út helyett tehát Aradra? Ha így történik, úgy a segesvári csata helyett talán bitófán végezte volna a költő; nem kétséges, hogy Haynau és császára felkötötték volna Aradon tizenegydiknek, ha ott marad.

Csipkár uram megjelent a kocsiával és két jó lovával, felült a Petőfi-csúszkára, meg Orlai, mégsem mentek Aradra. Fátum? Dehogy: túlságosan lovak és egy gyenge kocsi. Ugyanis alig érték ki a kapun, a lovak elragadták az ekhős kocsi és Csipkár ügyiátszik jobb csúszkeser volt (mert az volt), mint kocsis: félrehúzta a gyepőt, a fogatot neki vezet-e a magtár fiának, a kocsi azonnal kettőbe tört. A költő mérgeződött, s meghagyta Csipkárnak, hogy a rudat azonnal csatássa meg az költségére, mert másnap hajnalban mégis indulni kell. A kocsi elköszült idejére, a bűnös Csipkár másnap — július 18-án — hajnali ötkor már megint ott állt az udvarban — de Aradra mégsem mentek.

ÜZENET BEMTŐL

Ha órákor készülődés közben Orlai, aki a háznak a plecter felé eső ablakánál állt, egy idegen köcsögöt látott közelében, azonnal felismer-e az egyik utasban Egressy Gábot, a nagy színdész, a költő jóbarátját. Egressy mellett egy hofvéd isz. út. Kiss Sándor huszárezredes, azinek a csekély katonáival Petőfi a medgyesi országúton találkozott, az első boldog erdélyi útja idején. Kiss Sándor Bem fudárszékéért jött a kormányhoz — amelyet már Szegeden talált — és mivel fővezérelől azt a parancsot kapta, hogy keresse fel és hozza magával Petőfit, a szintén Erdélybe készülődő és Szegeden tartózkodó Egressy-t maga mellé véve, eljött érte Mezőberénybe.

Egressynek sikerült a költőt rábeszélni, hogy Bemhez menjen, re Aradra.

— És csakugyan letérel az erdélyi útról Sándor? — kérdezte reggelizés közben Egressy. — Hát aztán merre veszed útadat, ha majd szorítani telésnek?

— Hát, Gábor... És azt gondolom, hogy akkor majd csak itt húzom meg magamat valahol.

A színdész kérdése ügyes, a költő felelete bizonytalan. Felesége-

hez fordul, hogy az mit mond. Szendrey Júliának némes véleménye, egyszerűen azt feleli, hogy ő követi férjét mindehová. A költő egy pillanat alatt dönt: Erdélybe megy, Bemhez. Csipkár újra a bakra parancsolja, Orlaiak — aki marad — átadja iratit, köztük Bem leveleit és kiadott verseit, az ekhóba felpakolji feleségét és kislát s elindulnak. A költő civruhában van, az atthajából „kirázza” Klapka a Sábhegyen. Bizonyára az a könnyű penalló van rajta, amelyben Orlai utójára lefestette nyakkendőnkülű lag és a későbbi napokban annyá emlégetett vitorlavászon bűz. Előttük porzik Egressynek és Bem futártisztjének kocsija.

Ez július 18-án reggel 8 órákor történt, egy szerdai napon. Estére már Biharugrára értek, többé nem látta ez Alföldet.

NEM MEGHALNI, HANEM

HARCOLNI

Ugrán a papnál szálltak meg, aki szívetel el fogadta a menekülőket. Lenon üzent Aranyinak a közeli Szalonára, hogy közzönti és újra Bemhez megy. Arany egy későbbi szövegjegyében megemlékezik arról a távoli kérésről, s felteszi önmagának a kérdést, hogy miért kerítte el Petőfi Szalonát, miért ment Ugra felé? A reális paraszti Arany megtalálta a feleletet: mert Petőfi Nagyvárad felé ment Erdélybe és Ugrán a röviddebb az út. Majd hozzátesszi: „és ő sietett meghalni”. Ez már nem a józan Arany, hanem a segesvári elűnés varázsa ői megbódult későbbi közvélemény szava. Petőfi nem meghalni ment Erdélybe, hanem megmenekülni. Semmiféle

halálrészánás nem volt benne, mikor Erdély mellett döcött, csupán a hü forradalmár katonának az a megfontolása, hogy aki harcolni akar, annak jobb Bem mellett lenni, mint Görgey mellett. Nagyon érdekes, hogy Orlai édesapja — mint ezt maga leírja — kihallgatta a csukott ajkú kereszttűl a Mezőberénybe érkező Egressy és Petőfi bizalmas beszélgetését: „A Kossuth-Görgey vi. szállyról volt szó. A mezőberényi magányban élő őregember eddig nem sokat hallhatott erről, de amikor Orlaiak, a fiának elmondta az esetet beszédet, fején találta a szegetet: „No fiam, vége mindennek, már amikor ezen két első embere a hazának ily egyetlenségben van.” Ez félórával a költő Mezőberényből való elindulása elő történt; a tépelődés Petőfié is volt: igaz, itt már vége mindennek, de Erdélyben talán még nem. Bemhez! Az erdélyi hadsereghez, ahol a parancs most is pirancs, ahol a vizsgálkodókat az öreg agyonlöveti. Petőfi maga mondta, hogy elhatározása „pillanat szüleménye” volt, így igaz, de nem kockázta el döntöt, hanem számvetéssel. Jól döntöt? Ne így tegyük fel a kérdést, amely mögött elakarhatatlanul ott áll Segešvár. Jól bizott? — Erre feleljünk. Jól: Aradvár egérfogójában bem szorult Damjanics, Bem harcolva hagyta el az ország területét. Tehát miféle „hős kultusz” sérték meg ezzel, ha azt bizonyított, hogy Petőfi nem elsmi ment Erdélybe, valami ködös fátum vonására, hanem éni? Éni, harcosok között lenni és harcolni, amíg lehet.

Szabotáló kulákat lepleztek le

Nagyidai Lajos szerepi kulák, cseplőgéptulajdonos cseplőgépet a hatóság felhívás ellenére sem hozatta rendbe az előirt időpontig június 20-ig. A cseplőgépet az aratás után üzembehelyezték, de rövid idő múlva elromlott, használatatlanná vált. A szabotáló megállapította, hogy Nagyidai Lajos bűnös mulasztása, szabotálása okozta a géphibát: nem hozatta rendbe a cseplőgépet, az elromlott alkatrészeket nem

eserelte ki, nem javíttatta meg. Így akart a nemzetgazdaságnak kárt okozni: így tört a kulák a dolgozók kenyerére.

A szerepi népi bizottság rendbehozatta a cseplőgépet és most már zavartalanul folyik vele a cseplés. A szabotáló kártokozó kulákat őrizetbe vette a hatóság és beszállította a debreceni törvényszék fogházába. A büntetőeljárás megindult ellene, elveszi a múlt büntetését

Uj burgonyafajtákat tenyésztettek ki a Szovjetunióban

Alexander Lorcs professzor, a szovjet mezőgazdaság egyik kimagasló alakját nagy ünneplésben részesítettek legújabb burgonyakeresztesítésének bemutatása alkalmából. A szovjet burgonyatermesztés Lorcsnak köszönhető fellendülést. Lenin támogatásával meg a polgárháború tombolásának tetőfokára, 1929 nyarán létesítette első kísérleti telepét Moszkva mellett körülbelül 12 hold területen. Munkátsaival nyolcszáz különböző burgonyafajtát vizsgált végig és a leghasznosabb, legjobb fajták keresztesítésével sikerült két új burgonyafajtát tenyészteni: a „Lorcs”

és a „Koronovo” fajtát. A Ramoszkje mellett Trud kolhoz 1935-ben mintegy 680 holdon termelt Lorcsburgonyát és hektáronként 223 mázsát, akkoriban elképzelhetetlen sokat takarított be. Azóta a burgonya hozamát még jobban növelték. Minthogy a németek a háború alatt különféle burgonyabetegségekkel fertőzték meg az ukrán burgonyaföldeket, Lorcs professzor munkátsaival új, a növénybetegségeknek jobban ellenálló fajtákat tenyésztett ki. Ezeket mutatta be most a szovjet mezőgazdaság növénytermelési szakemberei előtt.

Beszámoló

a Szovjetunióbe'itől

Folyó hó 24-én délelőtt 9 órákor a Magyar—Szovjet Társaságban tart előadást Rajnak Ferenc hortobágyi vállalatvezető a Szovjetunióban járt parasztküldöttség tagja. Vasárnap 24-én délelőtt 9 órákor nagy esemény színtere lesz a Magyar Szovjet Társaság díszterme. Rajnak Ferenc hortobágyi vállalatvezető a Szovjetunióban járt parasztküldöttség tagja tart utunkról eleményeszerű színes beszámolót. Elsősorban a Szovjetunió mezőgazdaságáról, a kolhozokról és a gépesítésről fog szólni, majd ráer a kultúrális és más kérdésekre is. Végül az előadást követő vitában válaszol a hallgatóság bármilyen válnyú az úttal és a Szovjetunióval kapcsolatos kérdésére. Az előadás ele már nagy érdeklődéssel tekintnek az a dolgozó parasztság, hanem a város minden dolgozója.

Szombaton VIT műsoros est

A Magyar Ifjúság Népi Szövetsége szombaton este 8 órai kezdettel a Magyar—Szovjet Társaság nagyszalombán műsoros estet rendez. Ezen az estén mutatkozik be a VIT-re készülő debreceni ifjúsági kultúrcsoport, amely műsorában megemlékszik a külföldi németek ifjúságának készülődéséről a VIT-re, a továbbiakban pedig népi táncokat, ének zámokat, egyfelvételéseket, szavaltokat adnak elő a kultúrcsoport tagjai. A MINSZ központi kultúrális társaság képviselői magat az estén, amely próbatétele lesz a debreceni kultúrcsoportnak: melő-e arra, hogy a VIT-en képviselje a magyar ifjúságot. Műsor után tánc lesz, amelyet es k a tombola szűkít meg kis időre. A VIT-re készülő debreceni ifjúság műsorral való részvétele lesz a műsoros est.

Darvas miniszter az építőipari feladatokról

Az állami építési tervező intézetek az előirt 7 százalékhelyett 10 százalékkal csökkentik az építési költségeket

Darvas József építésiügyi miniszter sajtófogadáson ismertette az építésiügyi kormányzat tervét a minisztertanács július 17-i határozatával kapcsolatban. Rámutatott arra, hogy az államotított építőipar nagy hábál mellett is az elmúlt évben nagy feladatokat hajtott végre. Magas építőipari nemzeti vállalatunk 1948-ban 250 millió forint értékű munkát végeztek el, az idén eddig már csaknem négyszer annyit: 1300 millió értékűt. 1950-ben pedig 1900 millió forint értékű munkát kell elvégezniük.

Ezután bejelentette: a tervezőintézetek elváltatták, hogy a minisztertanács által meghatározott 7 százalékhelyett 10 százalékkal csökkentik 1949-ben a tervezésnél az önköltséget.

A miniszter ezután beszámolt arról, hogy a kivitelezés vonalán milyen feladatok várnak az építés-

ügyi kormányzatra. Építőiparunk fejlesztésének — mondotta — hatalmas emeltyűje lesz a Szovjetunió lap szállításának tanulmányozása és hasznosítása. A Szovjetunió építőipara, a munkaverseny, az újítómozgalmak a gépesítés és az előregyártás a szervezés terén egyaránt hatalmas és követendő példaként áll előttünk. Ezeket a tapasztalatokat eddig igen kevésbé hasznosítottuk, de ezentúl már nagyobb súlyt helyezünk erre.

Befejezésül az építőipari munkáregőzaddalkodási kérdésciről beszélt. Kifejtette, hogy az öt éves tervben a szakmunkások újabb tömegére lesz szükség, jöhetnek már ma is szakmunkáshány állfena. Az építésiügyi miniszterium máris kötelezte a Nemzeti Vállalatokat, háromezer segédmunkásnak szakmunkássá váló átképzésére.

Erős visszhangot keltett az építőipari dolgozók körében a minisztertanács határozata

A minisztertanács határozata az építőipari munkások egy százalékkal csökkentik az építési költséget, az az öt éves terv folyamán 140 millió forint megtakarítás jelent. Ezért az öszegzet újabb épületeket létesíthetünk. Az önköltségek csökkentését nem a dolgozók rovására, hanem takarékos tervezéssel, anyagmegtakarítással, brigádmunkával, újításokkal a tapasztalatcserével kell elérni.

Az értekezleten kitörő lelkesedéssel fogadták Klapcsk Sándor bejelentését, aki közölte, hogy az Országos Lakásépítési NV dolgozói önköltségek csökkentési versenyre hívták az Egyesült Középtérségi NV dolgozóit. A versenykiváás egyhangúan elfogadták.

Építőipari munkások egy százalékkal csökkentik az építési költséget, az az öt éves terv folyamán 140 millió forint megtakarítás jelent. Ezért az öszegzet újabb épületeket létesíthetünk. Az önköltségek csökkentését nem a dolgozók rovására, hanem takarékos tervezéssel, anyagmegtakarítással, brigádmunkával, újításokkal a tapasztalatcserével kell elérni.

Az értekezleten kitörő lelkesedéssel fogadták Klapcsk Sándor bejelentését, aki közölte, hogy az Országos Lakásépítési NV dolgozói önköltségek csökkentési versenyre hívták az Egyesült Középtérségi NV dolgozóit. A versenykiváás egyhangúan elfogadták.

Háromemeletes ház — 21 nap alatt

Csejtabinszkyban a traktorgyár által készített ház részére 5 háromemeletes lakóházat építenek. Az építkezésben különösen kitűnő te magat Sztyepán Jeterovszkij kőműves brigádja. Ez a brigád

csupa olyan fiatal kőművesből áll, akik most kerültek ki üzemi iskolákból. A brigád 21 nap alatt felrakta egy háromemeletes ház falait.

Egy éves a debreceni elaggott cipészek és csizmadiák munkaközössége

Csütörtökön délelőtt ben-sőséges ünneplésre gyűltek össze a Meteor mozi alagsorában az elaggott cipészek és csizmadiák munkaközösségének tagjai, hogy rövid visszapillantást tegyenek az elmúlt esztendő munkásságára, eredményeire és egyben felvessék a jövő terveit is.

Kerékgyártó szaktárs a munkaközösség elnöke, a megjelent hatóságok és a sajtó képviselői előtt ismertette, hogy a munkaközösség akkor kezdhetette meg egy évvel ezelőtt a munkáját, amikor megkapta Rákosi Mátyás közbenjárására a 8000 forintos kisipari kölcsönt: majd Ménéz János Debrecen polgármestere külön 2000 forintot adományozott részükre.

Megelégedéssel jelentette ki, hogy a népi demokráciában az elaggott iparosok is megbecsülést nyernek. Ezek, akik a munkaközösség tagjai mind hatvanöt éven felüliek, a legidősebb pedig 76 éves. Nem kényradományt, hanem munkát kértek, hogy bebizonyítsák, ők is ki akarják cenni részükkel az építő munkából.

A debreceni öregiparosok munkaközössége az első mely ilyen koru munkaerőket foglalkoztat. Megbecsülést és támogatást kérnek az államtól is, mely jobb gazdájuk lesz mint a régi, amelyben csak nyomorúság volt az osztályrészük.

Több felszólalás után a megjelentek megtekintették a műhely készítményeit és elismerésüket fejezték ki a szép munka fölött. És sok szerenését, további jó munkát kívántak az öreg iparosoknak, akik valóban öreg koruk ellenére is tetteikkel mutatják meg, hogy helyt állanak a munka frontján.

Porolási szabályrendelet

A város törvényhatósági bizottsága elő kerül a szombati közgyűlésben egy szabályrendelettervezet, amely a porolást kívánja szabályozni. A szövegek kiverésére megfelelő időt szab a szabályrendelet, vasárnap 8—10 óráig, hétköznap 6—9 óráig szabad csak porolni. A szabályrendelet felsorolja az ünnepnapokat, amikor tilos a porolás. A belvárosban minden házban, ahol legalább egy főbelső lakó van, a háztulajdonos köteles poroltatni felül.

Kereskedelmi nyomtatványokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től
— Balcsy-Zsilinszky-utca 1. Bikabérbáz. —

